

Arkivsak-dok: 22/09862-1
Saksbehandler: Frode Willy Skogmann

Arkivkode:

Saksgang:
Styret for Høgskolen i Østfold

Møtedato:

ÅRSMELDING - SAKER TIL BEHANDLING I NEMNDA FOR STUDENTSAKER VED HØGSKOLEN I ØSTFOLD 2022

Forslag til vedtak

Høgskolestyret tar årsmeldingen for nemndas arbeid i 2022 til orientering.

Sammendrag:

Med virkning fra 1. august 2022 ble det foretatt en endring i universitets- og høyskoleloven hvilket medførte at begrepet klagenemnda ble endret til *institusjonens nemnd for studentsaker*. I det følgende benyttes nemnda for studentsaker eller kun nemnda.

Nemnda for studentsaker er i visse saker reell klageinstans for enkeltvedtak som er fattet ved egen institusjon. Det gjelder eksempelvis saker om avslag på søknad om fjerde eksamensforsøk, tap av studierett og opptak. I slike saker fatter nemnda endelige vedtak som ikke kan påklages til annen forvaltningsinstans.

Nemnda for studentsaker er også førsteinstans i en del saker. Det gjelder blant annet saker om fusk, bortvisning og politiattester med merknad. Når nemnda får slike saker til behandling er det ikke fattet vedtak tidligere i prosessen. Fakultetet/administrasjonen har utarbeidet en innstilling. Det er nemnda som fatter første vedtak i saken. En eventuell klage på vedtaket skal behandles i Felles klagenemnd (nasjonal klageinstans). Vedtak fattet i klageinstansen er endelig og kan ikke påklages videre. Vedtakets gyldighet kan bringes inn for rettslig prøving for domstolene.

Høsten 2022 ble høgskolen stevnet i en sak som gjaldt gyldigheten av et vedtak om å nekte studenten adgang til praksisopplæring i sak om politiattest med merknad. Ved å bringe saken inn for rettslig prøving i tingretten får man domstolens vurdering av gyldigheten av det vedtak som var fattet av institusjonens nemnd for studentsaker/Felles klagenemnd. Dette omtales nærmere nedenfor.

Det har vært gjennomført åtte møter i nemnda ved Høgskolen i Østfold i 2022 hvorav fire i vårsemesteret og fire i løpet av høstsemesteret. Tabellen nedenfor viser hvilke typer saker som ble behandlet i nemnda i 2022 og sakens fakultetstilhørighet.

Sakstype	LUSP	HVO	IIØ	AK	HiØ - VIDERE	Sum antall saker
Fusk (førsteinstans)	5	8	1			14
Fusk (klagesaker)	1	3				4
Opptak	1					1
Politiattest m/merknad		1*				1
Begjæring om oppsettende virkning		2**				2
Innpassing		2				2
Praksisplass – krav til geografisk nærhet		1				1
Tap av studierett grunnet 3 eksamensforsøk		1				1
Totalt antall saker	7	18	1			26

*Behandling av klage på nemndas vedtak før oversendelse til nasjonal klageinstans.

**Begge begjæringene om oppsettende virkning ble avslått.

Sanksjon	Reaksjon
Kun annullering	5
Annullering og utestenging	13

Grov uaktsomhet	Forsett
-	18

Ouriginal	Faglærer/sensor
11	7

Fakultet	Ouriginal	Faglærer/sensor
LUSP	1	5
IIØ	-	1
HVO	9	2

Totalt antall saker behandlet i nemnda i perioden 2018 – 2022

2018	2019	2020	2021	2022
29	33	41	105	26

Totalt antall fuskesaker behandlet i nemnda i perioden 2018 – 2022

2018	2019	2020	2021	2022
16	17	28	76	18

Pandemiårene 2020 og 2021 viste en betydelig økning i antall saker som ble behandlet i nemnda. Det var særlig antall fuskesaker som økte i denne perioden, og endringen fra ordinær skoleeksamen til hjemmeeksamen utgjorde hovedforklaringen til økningen i antall saker. Ved endring tilbake til skoleeksamen viser tabellene at antall saker er tilbake til et normalnivå hva angår omfanget av saker som behandles i nemnda.

Høgskolens plikt til dekning av studentenes advokatutgifter

Høgskolens plikt til dekning av studenters advokatutgifter i visse saker følger av universitets- og høyskoleloven § 4-8 nr. 8. og § 4-9 nr. 7. Dette omfatter saker hvor det innstilles/vedtas utestenging og politiattestsaker med merknad.

Tabellen nedenfor viser samlet beløp utbetalt i tilknytning til slik utgiftsdekning per år. Økningen i de årlige kostnadene gjenspeiler økningen i antall saker og at studenter i større grad benytter sin rett til utgiftsdekning.

Ordningen er viktig for å sikre studentenes rettssikkerhet og profesjonell juridisk bistand. Retten til dekning gjelder uavhengig av sakens utfall i nemndsbehandlingen eller tingrettens vurdering av vedtakets gyldighet.

2017	2018	2019	2020	2021	2022
Kr. 185.038,-	Kr. 264.645,-	Kr. 360.310,- *	Kr. 243.651,- **	Kr. 533.829,- ***	Kr. 272.771,-****

* Av det totale beløpet på kr. 360.310,- i 2019 kan kr. 168.662,- knyttes direkte til de to søksmål som ble reist mot høgskolen dette året.

** Av det totale beløpet på kr. 243.651,- i 2020 kan kr. 91.093,- knyttes direkte til det søksmål som ble reist mot høgskolen dette året.

*** Av det totale beløpet på kr. 533.829,- i 2021 kan kr. 77.306,- knyttes direkte til de to søksmål som ble reist mot høgskolen dette året. Det vil påløpe ytterligere utgifter i tilknytning til domstolsbehandlingen i mars 2022.

**** Av det totale beløpet på kr. 272.771,- i 2022 kan kr. 108.000,- knyttes direkte til det søksmål som ble reist mot høgskolen dette året.

Nemnda for studentsakers vedtak vs. vedtak i Felles klagenemnd (nasjonal klageinstans)

Tabell viser hvor mange fuskesaker som er påklaget til Felles klagenemnd, samt utfallet av behandlingen i klageinstansen.

Saker behandlet i Felles klagenemnd	
Saker påklaget til Felles klagenemnd	4
Stadfestelse av lokalt vedtak ved HiØ	3*

*Ved ferdigstilling av årsrapporten for 2022 var det 3 av 4 klagesaker som var behandlet i Felles klagenemnd. De 3 sakene som var behandlet ble stadfestet. Sak 4 er foreløpig ikke behandlet i klageinstansen.

Søksmål rettet mot Høgskolen i Østfold

Høsten 2022 ble det anlagt ett søksmål mot Høgskolen i Østfold. Dette dreide seg om en student ved bachelorstudiet i sosialt arbeid. I forbindelse med oppstart av studiet ble det levert en politiattest med merknad.

I en slik sak er høgskolen pålagt å foreta en vurdering om de forhold studenten er dømt for skal få betydning for retten til å delta i studiets praksisopplæring.

Nemnda for studentsaker la enstemmig til grunn at de straffbare forholdene studenten var dømt for utgjorde en forhøyet risiko for fare for de sårbare gruppene vedkommende ville møte i praksisopplæringen.

Det ble fattet vedtak om at studenten *ikke* skulle få tilgang til ordinær praksisopplæring. Vedtaket ble påklaget til Felles klagenemnd (nasjonal klageinstans). Vedtaket ble stadfestet av klageinstansen. Studenten har hatt bistand fra advokat fra det tidspunkt det forelå en innstilling i saken som anbefalte at studenten ikke skulle få tilgang til praksisopplæring.

Studentens advokat tok ut søksmål ved Søndre Østfold tingrett mot Kunnskapsdepartementet med påstand om at vedtaket var ugyldig. Departementet delegerte partsmyndigheten til Høgskolen i Østfold slik at høgskolen møtte som saksøkt i retten. Høgskolens jurist Frode Skogmann møtte som statens partsrepresentant under hovedforhandlingen på vegne av høgskolen.

Saksprosessen knyttet til søksmålet foregikk i nært samarbeid med Regjeringsadvokaten. Det har vært et nært og godt samarbeid om saken mellom høgskolens prosessfullmektig v/Regjeringsadvokaten og høgskolens jurist.

Hovedforhandling i tingretten fant sted 8. og 9 desember 2022 i Søndre Østfold tingrett, Moss tinghus. Dom falt 20. desember 2022. Vedtak om å utestenge studenten fra praksisopplæring ble ansett gyldig. Tingretten sluttet seg følgelig til forvaltningens vedtak i saken.

I saker om utestenging fra praksisopplæring foreligger det en lovfestet rett ihht. universitets- og høyskoleloven for studenten til å få dekket advokatutgiftene knyttet til saksprosessen inn mot behandling i nemnda for studentsaker og Felles klagenemnd, og videre for behandling i tingretten. Høgskolen er forpliktet til å dekke slike kostnader i henhold til offentlig salærssats. I 2022 utgjorde satsen kr. 1121,- per time pluss moms.

Studenter som ønsker å anlegge sak mot egen utdanningsinstitusjon løper ikke noen personlig økonomisk risiko ved slikt søksmål. Retten gjelder uavhengig av sakens utfall i domstolen. En student som ikke får medhold i tingretten vil følgelig fortsatt ha krav på å få dekket egne advokatutgifter. En slik økonomisk rettighet opphører etter at saken har vært behandlet i tingretten. En student som eventuelt ønsker å forfølge saken til høyere rettsinstans må dermed som hovedregel selv bære kostnadene ved dette.

Særskilt om fusk/plagiat – tiltak for opplæring og forebygging

Det er betydelig nedgang i antallet saker om fusk sammenliknet med pandemiårene, selv om like mange besvarelser i like mange prøver har blitt kontrollert for plagiat i 2022. Dels skyldes nedgangen at flere eksamener har blitt avholdt på campus, i sin opprinnelige form (skriftlig skoleeksamen). Samtidig tilskrives mye av nedgangen flere faktorer:

- Økt bevissthet hos studenter om etisk tilnærming til akademisk skriving, en naturlig konsekvens av at det høye antallet fuskesaker har vært et vedvarende tema i media.
- Økt fokus på opplæring og veiledning i akademisk skriving i de enkelte emnene. Fagansvarlige har prioritert akademisk skriving og integrert opplæringen godt i sin undervisning.
- Målrettede opplæringstiltak om akademisk skriving for ulike studentgrupper ved alle fakulteter gjennom hele studieåret gjennom et meget godt samarbeid mellom biblioteket og Seksjon for eksamen.

Halden, 13.01.2023

Sekretariatet – nemnda for studentsaker